

Yhteenveto Hiekanpään koulun opettajien haastatteluista, 5/2015

Riku Ruotsalainen, riku.ruotsalainen@vu.nl

Opettajien kokemukset mahdollisuudesta osallistua suunnitteluun

- Tapaamiset arkkitehtien kanssa:
  - Hyviä, hieno mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluun (7 opettajaa / 15 haastatellusta)
  - Melko hyviä, mutta kiireisiä (2 / 15)
  - Ovat herättäneet epäilyksiä kuten ”kuullaanko meitä todella” ja ”arvostetaanko meidän opettajien ammattitaitoa”? (4 / 15)
  - Arkkitehdit ohjailivat liikaa mielipiteitä avoimien tilojen suuntaan (2 / 15)

Avoimet oppimisympäristöt

Opettajien esille tuomat positiiviset puolet opettamiselle ja oppimiselle (1/2)

- Erilaiset tilat (esim. ryhmätyötilat, hiljaisen työskentelyn tilat) mahdollistavat paremmin nykyiset opetusmenetelmät
  - esim. ryhmätöiden ja itsenäisen työskentelyn eriyttämisen niihin sopiviin tiloihin
- Mahdollistaa samanaikaisopetuksen järjestämisen
- Mahdollistaa uuden opetussuunnitelman mukaisten useamman oppiaineen yhteisten projektien järjestämisen

Opettajien esille tuomat positiiviset puolet opettamiselle ja oppimiselle (2/2)

- Yleisesti ottaen uudet, nykyisiä paremmin varustellut tilat koettiin houkuttelevina
- Monien mielestä avoimet tilat voi sopia paremmin monille oppijoille
- Joidenkin mielestä avoimemmissa tiloissa olisi helpompi valvoa ryhmää kuin nykyisissä tiloissa

Opettajien esille tuomat pedagogiset haasteet (1/2)

- Harvoilla oli kokemusta opettamisesta avoimissa tiloissa
- Avoimien tilojen mahdollisesti korkeampi äänitaso → mahdollisesti haittaa oppimista sekä opettamista
- Opettajan voi olla hankala valvoa ryhmäänsä → mahdollisesti rikkoo lakisääteistä valvontavelvollisuutta sekä voi johtaa turvallisuutta vaarantaviin tilanteisiin
- Useamman opettajan läsnäolo samassa tilassa voi johtaa konflikteihin erilaisten opetustyylien ja –painotusten takia

Opettajien esille tuomat pedagogiset haasteet (2/2)

- Voi olla hankala tunnistaa oppilaat, jotka tarvitsevat erityistä tukea
- Mahdollisesti hankaloittaa sen varmistamista, että oppilaat ovat ymmärtäneet ja omaksuneet opetussisällön
- Oppilaiden vapaampi liikkuminen tilassa voi hankaloittaa oppilaiden nimien muistamista

Opettajien esille tuomat opetuksen järjestämisen haasteet

- Jos tilat ovat hyvin eriytettyjä eri toimintoihin eikä opettajilla ole omia luokkia, opettajien tulee koordinoita tilojen käyttöä → monen mielestä tämä voi olla haaste työtuntien puitteissa
- Avoimien tilojen korkeampi äänitaso → lisää opettajien stressiä
  - Opettajien näkemyksen mukaan avoimet tilat, esim. avokonttorit, yleisesti ottaen lisäävät työntekijöiden stressiä
- Avoimet tilat eivät suojaa kouluampumistapauksissa

Uusi opetussuunnitelma, oppiminen ja tilat

Uudesta opetussuunnitelmasta

- Lähes kaikki opettajat pitivät uutta opetussuunnitelmaa muutoksena oikeaan suuntaan
  - Paitsi opettajat joiden aineen tunnit vähenevät
- Monet pitivät oppinaiden yli meneviä projekteja/teemoja tärkeinä
  - Koulussa ei ole kuitenkaan keskusteltu laajasti mitä nämä projektit voisivat olla
  - Samaan aikaan moni opettaja koki tärkeäksi, että näitä kokeiltaisiin ensi lukuvuonna
  - Projektien kautta tapahtuvan oppimisen arvionti koettiin haasteena
- Useat myös pitivät hyvänä, että uuden OPS:n keskiössä on oppilas

Opettajien oppimiskäsitykset

- Kysyttäessä ”mitä oppiminen on”
  - Jotkut korostivat, että oppiminen ei ole sanalistojen tai kertolaskutaulukoiden ulkoa opettelua (2 / 15)
  - Sen sijaan oppiminen
    - On laajempaa kykyä ratkaista ongelmia, ajattelua, ”oppimaan oppimista” (8 / 15)
    - Syntyy vuorovaikutuksessa opettajan kanssa, opettaja innostaa ja kannustaa oppimaan (5 / 15)
    - On oivalluksia, uteliaisuutta, iloa, motivaatiota (4 / 15)
    - On opittujen sisältöjen/tekniikoiden luovaa yhdistämistä (3 / 15)
  - Mutta (joitakin) asioita pitää muistaa ulkoakin (4 / 15)

Opettajien omat preferenssit oppimistiloille

- Haastatteluissa myös kysyttiin opettajilta ”minkälaisissa tiloissa itse viihdyt oppijana”
  - Lähes kaikki opettajat korostivat oppivansa parhaiten valoisissa, avaroissa, mutta rauhallisissa tiloissa
  - Vain muutama sanoi oppivansa hyvin vuorovaikutuksessa muiden kanssa avoimissa tiloissa

Yhteenveto ja suositukset

Tutkijan yhteenveto (1/2)

- Opettajat näkevät projektin tavoitteet tärkeinä
  - Lähes kaikki opettajat näkivät uuden OPS:n vievän opetusta oikeaan suuntaan
  - Uuden OPS:n mukaiset projektit sopivat useimpien opettajien näkemykseen oppimisesta
  - Useat opettajat näkivät avoimet tilat tärkeinä uuden OPS:n mukaisten projektien järjestämiselle
- Opettajilla on järjestetty useita tilaisuuksia vaikuttaa uuden koulun suunnitteluun
  - Mutta erityisesti reaaliaineiden ja kielten osalta osallistumisprosessi ei ollut onnistunut parhaalla mahdollisessa tavalla → näyttää siltä, että joidenkin työpajojen muutamat (kiihkeät) keskustelut jäivät leimaamaan koko prosessia

Tutkijan yhteenveto (2/2)

- Opettajat nostivat esille monia relevantteja pedagogisia ja opetuksen järjestämiseen liittyviä haasteita siirryttäessä avoimiin oppimisympäristöihin
  - Liittyvät lähinnä opettajan ja oppilasryhmän väliseen muuttuvaan suhteeseen: miten ryhmien valvonta, tukea tarvitsevien oppilaiden tunnistaminen, oppimisen varmistaminen, jne. hoidetaan uusissa tiloissa
  - Mutta myös koordinaatioon
    - Uuden OPS:n mukaisten projektien suunnittelua ei ole aloitettu
    - Tilojen koordinointi, mikäli jokaisella opettajalla ei ole omaa luokkahuonetta
- Henkilökunnan ja oppilaiden tilapreferensseissä saattaa olla eroja

Suosituksset arkkitehtitoimistolle

- Osallistamisprosessin virheistä oppiminen tärkeää
- Luottamusta osapuolten välillä voidaan lisätä huolehtimalla, että suunnittelussa otetaan huomioon aineryhmien toimittamat vaatimukset
  - Voidaan toteuttaa esim. excel-tiedostolla, jossa on vaatimus, sen aiheuttamat toimenpiteet tilasuunnitelmille sekä lyhyt selitys
  - Kaikkia vaatimuksia ei hyvin todennäköisesti pystytä toteuttamaan, mutta on tärkeää kommunikoida miksi joitakin vaatimuksia ei pystytty toteuttamaan
- Opettajien esille tuomista avoimien oppimisympäristöjen ongelmista kaksi liittyvät suoraan rakennuksen suunnitteluun
  - Avoimien ympäristöjen melutaso
  - Häätätilanteiden, erit. kouluampumiset, aiheuttamat vaatimukset
- Perinteisten luokkahuoneiden määrä sovittava yhteistyössä koulun johdon kanssa, koska se on aivan keskeinen seikka sekä rakennuksen suunnittelun että opetuksen järjestämisen näkökulmasta
  - Nykyinen tapa organisoida opetusta siten, että kaikki oppitunnit alkavat a) yhtä aikaa ja b) kokoamalla koko ryhmä yhteen tilaan aiheuttaa kysyntäpiikin n. 20 hengen tiloille → ratkaistaanko tämä muuttamalla rakennuksen suunnitelmaa vai muuttamalla opetuksen organisointia?

Suosituksset koulun ja projektin johdolle

- Uuden OPS:n mukaisten projektien/teemojen suunnittelu aloitettava pikimmiten → tämän työn tuloksia voi mahdollisesti käyttää vielä rakennuksen suunnitteluprosessissa
- Opettajien esille tuomia pedagogisia ja opetuksen järjestämiseen liittyviin haasteita (kalvot 6-8) on alettava ratkaisemaan systemaattisesti ennen uuden rakennuksen valmistumista koko opettajankunnan voimin
  - Myös koulutukselle voi olla tarvetta
- Perinteisten luokkahuoneiden määrä sovittava yhteistyössä koulun johdon kanssa, koska se on aivan keskeinen seikka sekä rakennuksen suunnittelun että opetuksen järjestämisen näkökulmasta
  - Nykyinen tapa organisoida opetusta siten, että kaikki oppitunnit alkavat a) yhtä aikaa ja b) kokoamalla koko ryhmä yhteen tilaan aiheuttaa kysyntäpiikin n. 20 hengen tiloille → ratkaistaanko tämä muuttamalla rakennuksen suunnitelmaa vai muuttamalla opetuksen organisointia?

**Kiitos
mahdollisuudesta
tutkia tätä
mielenkiintoista
projektia! Nähdään
viimeistään keväällä
2016!**